

Een betrouwbare bron voor duurzame en circulaire productdata

Bouwen met milieuvriendelijke materialen en minimaal gebruik van schaarse grondstoffen en energie? Dat vereist inzicht in duurzame en circulaire data van bouwproducten. Via het platform Shopping Tomorrow onderzocht een expertteam, namens digiGO, hoe deze data het beste beschikbaar komen.

CRUCIAAL

Eén van de leden van het expertteam is Daniëlle Hoekstra, regionaal manager MDM bij de internationale groothandel Sonepar. “Wij willen klanten helpen de beste keuzes te maken bij het realiseren van hun duurzame en circulaire doelen. We werken met ongelooflijk veel verschillende partijen samen; fabrikanten die producten aanleveren, klanten die de producten afnemen. We werken in 40 landen, elk met een eigen wetgeving en taal. Om al die klanten te helpen hun weg te vinden binnen het wereldwijde klimaatakkoord en binnen Europa te werken aan een CO2 neutrale en circulaire bedrijfsvoering in 2050, moet een aantal belangrijke stappen gezet worden. Het inzichtelijk maken van duurzame en circulaire productdata is een cruciaal onderdeel.”

BELANGRIJKSTE GETALLEN

Om aan de huidige Nederlandse eisen tegemoet te komen, maken veel bedrijven voor hun producten nu Life-Cycle-Analyses (LCA) en berekeningen voor de MilieuPrestatie Gebouwen (MPG). Dit levert uitgebreide documenten op die lastig in een standaard te bevatten zijn. Het opstellen van LCA's en MPG's kost ook veel tijd en geld. Hoekstra: “Om duurzame en circulaire productdata te standaardiseren, moet je met een beperkt aantal simpele getallen kunnen rekenen. Ons expertteam pleit daarom voor een 'light' versie van LCA's met daarin de belangrijkste data.”

ETIM BEHEERCOMMISSIE

Daniëlle Hoekstra was tot eind 2022 voorzitter van de ETIM Beheercommissie. Albert Dunnink is lid van de ETIM Beheercommissie en vertegenwoordigt Ketenstandaard in de board van ETIM International. Beiden maakten ook deel uit van de Strategische Adviesraad van Ketenstandaard en ze waren afgevaardigd vanuit de ETIM Beheercommissie om mee te denken in de expertcommissie van Shopping Tomorrow. Deze expertcommissie stond onder leiding van voorzitter Marjet Rutten. Signify is via Oscar Deurlo actief lid van de ETIM Beheercommissie.

ETIM ALS STANDAARD

Sonepar beschikt over een eigen systeem voor het verzamelen van duurzame en circulaire data. Maar uiteindelijk moet de markt eenzelfde methodiek gebruiken om tot eenduidige data te komen, vindt Hoekstra. “Als voor een bepaalde productcategorie de duurzame en circulaire productkenmerken vastliggen, dan kan ETIM een betrouwbare en breed toegankelijke standaard zijn om alle data te verzamelen. Dat lijkt tot nu toe het beste aan te sluiten op de behoefte uit de markt. Een voordeel is dat ETIM ook internationaal gehanteerd wordt.”

INSTALLATEURS EN AANNEMERS

Albert Dunnink, Hoofd Productmanagement bij Zehnder en eveneens lid van het expertteam, voegt toe: “Ook wij maken LCA's voor onze producten, dat kost veel tijd en geld omdat ze enorm gedetailleerd zijn. Het zou goed zijn een andere manier te vinden om duurzame en circulaire productgegevens te standaardiseren.” Dunnink benadrukt het belang om ook installateurs en aannemers te betrekken bij dit proces. “Installateurs en aannemers weten precies op welke kenmerken ze moeten letten bij het realiseren van een project. Daarnaast moeten we twee werelden samenbrengen. Aan de ene kant hebben we BENG eisen om gebouwen zo energiezuinig mogelijk te maken. Dit kost vaak extra materiaal en dat betekent weer een slechtere MPG-score. Er moet dus iets komen wat de werelden van BENG en MPG combineert.”

KOSTEN BESPAREN

Zehnder begon tien jaar geleden met het opzetten van een Product Information Management (PIM) systeem. Een collega werd aangesteld om zich volledig te wijden aan het beheren van alle productdata. “Door de tijd te nemen om alle data één keer helemaal goed in ons eigen systeem te zetten, hebben we nu overzicht in het beheer van alle technische productkenmerken. Als internationaal bedrijf viel de keuze op ETIM als de beste productclassificatiestandaard om mee te werken. We leveren de gegevens aan bij ZBA zodat al onze afnemers altijd over de juiste en actuele productgegevens beschikken. Van een reactief, handmatig en tijdrovend proces zijn we proactief gaan werken. Dit bespaart veel tijd en kosten. Nu staan we dus voor de uitdaging om duurzame en circulaire productkenmerken te standaardiseren. Het kan dat ETIM daar de aangewezen standaard voor is, maar uit gesprekken met de sector kan ook de wens voor een aparte standaard naar komen.”

INTERNATIONAAL

“Wat me opvalt is dat Nederland al behoorlijk ver is met het nadenken over het standaardiseren van duurzame en circulaire kenmerken,” zegt Dunnink die als afgevaardigde van Ketenstandaard de ontwikkelingen volgt bij ETIM International. “Ook in Scandinavische landen leeft het onderwerp, maar in Nederland zijn we er goed in om in een breed kader afspraken met elkaar te maken.”

PRAKTIJVOORBEELD: SIGNIFY

Signify is wereldwijd marktleider in verlichting voor professionals en consumenten. Samen met de sector heeft Signify de belangrijkste duurzame kenmerken van verlichtingsproducten vastgesteld.

MILIEUWINST

Wouter de Wolf, marketingmanager Retail & Hospitality bij Signify: “Omdat grote inkopers van verlichting LCA's gingen aanvragen, zijn we begonnen met het in kaart brengen van de duurzame kenmerken van verlichting. Een LCA-berekening maken kost ongeveer € 10.000 per product. De grootste milieupact bij verlichting is het verbruik van elektriciteit wanneer de lampen branden. Dan hebben we het over 90-95 % van de milieupact. De grootste milieuwinst valt dus te behalen door lumen per watt zo efficiënt mogelijk om te zetten.”

ENERGIE-EFFICIENCY

“Ook de totaaloplossing voor de verlichting speelt mee. De lichtontwerper bepaalt hoeveel lichtpunten er nodig zijn om een ruimte goed te verlichten. En ten slotte is slim gebruik van het licht belangrijk. Met sensoren kan je ervoor zorgen dat op momenten dat er weinig licht nodig is, bijvoorbeeld bij het aanvullen van voorraden in een winkel, dat de verlichting dan automatisch op een lagere stand springt. Energie-efficiency is dus het allerbelangrijkste duurzame kenmerk bij lichtoplossingen.”

CIRCULAIRE PRODUCTKENMERKEN

“Bij circulariteit gaat het erom of je een product kan repareren, wat de levensduur is en hoe goed je het product kan recyclen. Op dit niveau ga je al snel appels met peren vergelijken. Inkopers vragen nu nog niet zo vaak naar circulaire productkenmerken, maar ik zie een kentering komen. Als branche hebben we daarom de vijf belangrijkste criteria bepaald. We kunnen hier nog geen concrete score aan koppelen, daarvoor is het meten van circulariteit nog te arbitrair. Vergelijk het met schoenen; als je schoenen van een goede kwaliteit koopt, gaat ze in principe langer mee. Maar de levensduur hangt ook af van hoe en hoe vaak je die schoenen draagt.”

INNOVEREN

“Het uiteindelijke doel is circulair inkopen zo concreet mogelijk te maken. Willen we in 2050 een volledig circulaire economie, dan moeten we de markt uitdagen om te innoveren. Nu zie je een wildgroei aan circulaire eisen van inkopers, een eerste stap is die eisen te kaderen. Als het te ingewikkeld wordt, dan haken partijen af. Als inkopers met een duidelijke vraag komen, dan gaan fabrikanten wel ontwikkelen. En wie weet kunnen we uiteindelijk tot een circulariteitslabel voor producten komen.”